

362

Z Á K O N

z 26. októbra 2012

**o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch,
ktorých predmetom sú potraviny**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) vymedzenie neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch (ďalej len „neprimeraná podmienka“), ktorých predmetom je potravina¹⁾ alebo služba spojená s predajom potraviny,
- b) kontrolu neprimeraných podmienok,
- c) konanie vo veciach neprimeraných podmienok.

§ 2

Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) odberateľom účastník obchodného vzťahu, ktorý je prevádzkovateľom potravinárskeho podniku²⁾ a odberá výrobky alebo služby od dodávateľa; odberateľom je aj právnická osoba, ktorá má vo vzťahu k prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku postavenie ovládanej alebo ovládajúcej osoby,³⁾
- b) dodávateľom účastník obchodného vzťahu, ktorý je prevádzkovateľom potravinárskeho podniku²⁾ a dodáva tovar alebo služby odberateľovi,
- c) obchodným vzťahom vzťah medzi odberateľom a dodávateľom upravený osobitným predpisom⁴⁾ a týmto zákonom,
- d) peňažným plnením platba poskytnutá dodávateľom alebo odberateľom súvisiaca s dodaním potraviny vrátane platby na obchodné aktivity odberateľa potraviny, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty, skontá,
- e) nepeňažným plnením iné plnenie ako plnenie podľa písmena d) súvisiace s dodaním potraviny, najmä vecné dary a služby, marketingová aktivita na podporu pri otvorení novej prevádzkarne, rozvoz potraviny zo skladov odberateľa do jeho prevádzkarní,
- f) obchodnou aktivitou súbor obchodných činností účastníka obchodného vzťahu zameraných na dosiahnutie zisku pri umiestňovaní potravín na trh, za ktorú sa považuje aj reklamná akcia a letáková ak-

cia, vrátane tlače a distribúcie, marketingová aktivita na podporu ďalšieho predaja potraviny, rozhlasová produkcia v prevádzkarni.

§ 3

Obsah zmluvy

(1) Zmluva, na základe ktorej sa umiestňuje potravinu na trh, musí obsahovať

- a) podmienky nákupu,
- b) určenie objemu a druhu potraviny umiestňovanej na trh a harmonogram plnenia s dohodnutou toleranciou,
- c) spôsob určenia kúpnej ceny,
- d) spôsob zníženia kúpnej ceny,
- e) lehotu na úhradu kúpnej ceny,
- f) druh služby súvisiacej s obchodnou spolupracou pri ďalších marketingových aktivitách spojených s potravinou.

(2) Lehota na úhradu kúpnej ceny podľa odseku 1 písm. e) je najviac 30 dní odo dňa doručenia na základe riadne vystavenej faktúry, najneskôr však 45 dní odo dňa dodania potraviny; riadne vystavenou faktúrou je účtovný doklad obsahujúci náležitosti podľa osobitného predpisu,⁵⁾ iné chyby a nesprávnosti neznamenaajú, že nie je riadne vystavená.

§ 4

Neprimerané podmienky

(1) Dohodnúť neprimeranú podmienku medzi odberateľom a dodávateľom sa zakazuje.

(2) Neprimeranou podmienkou je peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie účastníka obchodného vzťahu za

- a) jeho zaradenie do registra dodávateľov u odberateľa,
- b) zaradenie potraviny dodávateľa do evidencie výrobkov predávaných odberateľom a úhradu za prevádzku elektronických zariadení,
- c) časovo obmedzené umiestnenie potraviny dodávateľa v prevádzkarni odberateľa,
- d) realizáciu obchodnej propagácie odberateľa, nákupu alebo investícií odberateľa hlavne v rámci obnovy

¹⁾ § 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení zákona č. 349/2011 Z. z.

²⁾ Čl. 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ kap. 15/zv. 6) v platnom znení.

³⁾ § 66a Obchodného zákonníka.

⁴⁾ Tretia časť Obchodného zákonníka.

⁵⁾ § 71 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

- prevádzkarní alebo v rámci rozširovania obchodnej siete odberateľa alebo na budovanie a prevádzku zúčtovacích alebo nákupných a logistických streísk odberateľa,
- e) náhradu nižšieho zisku alebo nižšej marže odberateľa oproti plánovanému zisku alebo plánovanej marži odberateľa,
 - f) propagačné akcie odberateľa bez toho, aby došlo k protiplneniu v rovnakej hodnote v prospech dodávateľa,
 - g) vyšší ako plánovaný predaj potraviny dodávateľa, ako predpokladal odberateľ, so spätnou platnosťou,
 - h) návštevy odberateľa u nových alebo perspektívnych dodávateľov,
 - i) spotrebiteľský a trhový prieskum vykonávaný odberateľom.

(3) Neprimeranou podmienkou je aj peňažné plnenie dodávateľa, ktorého celková suma je viac ako 3 % z ročných tržieb dodávateľa za potraviny dodané jednotlivému odberateľovi v kalendárnom roku, v ktorom došlo k peňažnému plneniu, a to za

- a) využitie distribučnej siete odberateľa,
- b) obchodné aktivity odberateľa zamerané na podporu predaja potraviny dodávateľa, najmä dary, bonusy, rabaty a skontá,
- c) obchodné aktivity odberateľa zamerané na podporu predaja potraviny umiestňovanej na trh a predávanej pod obchodnou značkou odberateľa, najmä dary, bonusy, rabaty a skontá,
- d) umiestnenie potraviny na určitom mieste v prevádzkarni odberateľa,
- e) služby poskytované treťou osobou zamerané na podporu predaja odberateľa a jeho propagáciu,
- f) dizajn súvisiaci s vonkajšou prezentáciou a zabalením.

(4) Za neprimeranú podmienku sa považuje aj

- a) uzatvorenie zmluvy, ktorá neobsahuje údaje podľa § 3 ods. 1,
- b) vykonávanie kontrol na náklady dodávateľa, priestorov dodávateľa odberateľom alebo ním poverenou fyzickou osobou alebo právnickou osobou vrátane požadovania vykonania rozborov a skúšok predmetnej potraviny na náklady dodávateľa,
- c) uprednostňovanie výsledkov kontrol vykonaných na náklady odberateľa, týkajúcich sa bezpečnosti potravín, nad výsledkami kontrol vykonávaných Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky,
- d) vrátenie potraviny dodávateľovi pred alebo po uplynutí dátumu jej spotreby alebo dátumu jej minimálnej trvanlivosti bez právneho dôvodu,
- e) povinnosť výmeny potraviny na náklady dodávateľa bez právneho dôvodu,
- f) nedodržanie lehoty podľa § 3 ods. 2,
- g) zníženie dohodnutej ceny potraviny za zaplatenie peňažného záväzku v lehote splatnosti,
- h) požadovanie dodatočného peňažného plnenia alebo nepeňažného plnenia po prevzatí potraviny,
- i) požadovanie náhrady sankcie uloženej kontrolným

orgánom⁶⁾ odberateľovi od dodávateľa bez právneho dôvodu,

- j) požadovanie náhrady sankcie odberateľom od dodávateľa za riešenie sťažností spotrebiteľa vo forme vrátenia peňazí za potravinu vo výške maloobchodnej ceny alebo výmenou potraviny; to sa nevzťahuje na prípad, ak odberateľ písomne vyrozumie dodávateľa o sťažnosti, ktorej príčinou bola chyba na strane dodávateľa,
- k) okamžité vypovedanie zmluvy opakujúceho sa plnenia bez výpovednej lehoty bez právneho dôvodu,
- l) dodatočné zníženie dohodnutej ceny dodanej potraviny odberateľom na náklady dodávateľa bez osobitnej uzavretej písomnej dohody o dôvode a rozsahu zníženia,
- m) predaj potraviny odberateľom za vyššiu cenu, ako bola dohodnutá cena dodanej potraviny v konkrétnej predajnej akcii,
- n) bezdôvodné neprevzatie vopred dohodnutého objemu potraviny umiestňovanej na trh a predávanej pod obchodnou značkou odberateľa,
- o) podmieňovanie predaja potraviny dodávateľa výrobou potraviny pod obchodnou značkou odberateľa okrem prípadov, ak sa odberateľ podieľa na vývoji potraviny,
- p) odmietnutie uviesť na obale potraviny predávanej pod obchodnou značkou odberateľa meno a adresu dodávateľa, ak tento o to požiada,
- q) retroaktívne peňažné plnenia k propagačným aktivitám odberateľa, ktoré sa uskutočnili v minulosti a neboli predmetom zmluvného vzťahu,
- r) dohodnutie iného termínu, keď sa stane odberateľ vlastníkom potraviny, ako je dátum jej prevzatia odberateľom, pričom spolu s prechodom vlastníckeho práva prechádza na odberateľa aj nebezpečenstvo škody na tovare,
- s) ukladanie viacerých zmluvných pokút zo strany jedného odberateľa za porušenie tej istej zmluvnej povinnosti dodávateľa,
- t) dojednanie zmluvnej pokuty, ktorej výška je zjavne neprimeraná s ohľadom na hodnotu a význam porušenej zmluvnej povinnosti, ktorej splnenie je zabezpečené touto zmluvnou pokutou,
- u) predaj potraviny konečnému spotrebiteľovi odberateľom za nižšiu jednotkovú cenu, ako uhradil za dodávku toho istého druhu potraviny dodávateľovi okrem prípadov, ak ide o
 - 1. predaj potraviny, ktorého dôvodom je zrušenie predajne, ukončenie alebo zmena obchodnej činnosti,
 - 2. predaj potraviny po uplynutí troch štvrtín doby spotreby alebo doby minimálnej trvanlivosti,
 - 3. výpredaj sezónnej potraviny,
 - 4. predaj potraviny s deformovaným obalom,
- v) taký záväzok v zmluve s dodávateľom, ktorý nesúvisí s predmetom zmluvy,
- w) uplatňovanie neprimerane výhodných obchodných podmienok alebo uplatňovanie diskriminačných obchodných podmienok vo vzťahu k jednotlivým dodávateľom pri rovnakom plnení,

⁶⁾ Napríklad zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

- x) vyžadovanie umiestnenia na trh potraviny, ktorej množstvo a druh sú zmluvne dohodnuté medzi účastníkmi obchodného vzťahu, za cenu nižšiu, ako je nákupná cena v čase podpísania kúpnej zmluvy, získanie alebo snaha o získanie akéhokoľvek prospechu alebo platby od dodávateľa, ktorá nezodpovedá žiadnej skutočne poskytnutej obchodnej službe alebo je zjavne neprimeraná vo vzťahu k hodnote poskytnutej služby,
- y) získanie alebo snaha o získanie akéhokoľvek prospechu alebo platby od dodávateľa, ktorá nezodpovedá žiadnej skutočne poskytnutej obchodnej službe alebo je zjavne neprimeraná vo vzťahu k hodnote poskytnutej služby,
- z) požadovanie garantovanej ceny na dobu viac ako tri mesiace,
- aa) vyžadovanie spätného odobratia obalového a odpadového materiálu, ktorý nepochádza z dodávky tovaru dodávateľa,
- ab) postúpenie pohľadávky podmienené súhlasom dlžníka,
- ac) požiadavka na zálohovú platbu na budúce zmluvné pokuty.

(5) Peňažné plnenie za využitie distribúcie odberateľa sa nepovažuje za neprimeranú podmienku, ak dodávateľ nemá možnosť dodať odberateľovi potravinu v dohodnutom objeme a na dohodnuté miesto.

(6) Do sumy podľa odseku 3 sa nezahrňa daň z pridanej hodnoty a pri potravine, na ktorú sa uplatňuje spotrebná daň, ani spotrebná daň.

§ 5

Etický kódex

(1) Na predchádzanie neprimeraným podmienkam v obchodných vzťahoch sa môžu dodávateľia a odberatelia dohodnúť na prijatí etického kódexu, ktorý v súlade s týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi podrobnejšie ustanoví kritériá čestných a transparentných obchodných vzťahov.

(2) Dňom pristúpenia dodávateľa alebo odberateľa k etickému kódexu sa etický kódex stáva pre neho záväzným.

(3) Kontrolu neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch podľa etického kódexu vykonáva osoba poverená signatármi etického kódexu.

§ 6

Kontrola

(1) Kontrolu neprimeraných podmienok vykonáva Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

(2) Ministerstvo vykoná kontrolu u odberateľa alebo dodávateľa z vlastného podnetu, z podnetu účastníka obchodného vzťahu alebo z podnetu tretej osoby.

(3) Podnet na vykonanie kontroly u odberateľa alebo dodávateľa musí obsahovať

- a) identifikačné údaje predkladateľa podnetu,
- b) identifikačné údaje toho, proti komu je podnet podaný,
- c) opis predmetu podnetu podľa § 4.

(4) Ak podnet neobsahuje náležitosti podľa odseku 3, ministerstvo vyzve predkladateľa podnetu, aby ich v určenej lehote doplnil, a súčasne ho poučí, že inak kontrolu nezačne.

(5) Predmetom kontroly sú údaje, informácie, doklady a písomnosti, z ktorých sa dá zistiť dohodnutie a uplatňovanie neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu.

(6) Zamestnanec ministerstva poverený výkonom kontroly (ďalej len „kontrolór“) sa pri výkone kontroly preukazuje služobným preukazom a písomným poverením vydaným ministerstvom.

(7) Kontrola sa ukončí

- a) záznamom o vykonanej kontrole, ak neboli zistené porušenia tohto zákona,
- b) protokolom o vykonanej kontrole, ktorý obsahuje opatrenia na odstránenie zistených porušení tohto zákona.

(8) Na výkon kontroly sa vzťahujú primerane ustanovenia osobitného predpisu,⁷⁾ ak odseky 1 až 7 neustanovujú inak.

§ 7

Marenie výkonu kontroly

(1) Marenia výkonu kontroly sa dopustí fyzická osoba, ak pri výkone kontroly

- a) nepredloží v určenej lehote požadované podklady alebo informácie, ktoré sú nevyhnutné na vykonanie kontrolnej činnosti ministerstva, najmä účtovné a obchodné podklady bez ohľadu na nosič, na ktorom sú zaznamenané,
- b) neposkytne pravdivé a úplné podklady alebo informácie a neumožní ich preverenie,
- c) neumožní vstup do budov, objektov, priestorov, na pozemky a do iných priestorov prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý súvisí s predmetom kontroly kontrolovaného účastníka obchodného vzťahu, alebo
- d) neposkytne požadované informácie a súčinnosť ministerstvu pri výkone kontroly.

(2) Ministerstvo pri uložení poriadkovej pokuty za marenie výkonu kontroly postupuje primerane podľa osobitného predpisu.⁸⁾

(3) V blokovom konaní možno za marenie výkonu kontroly uložiť poriadkovú pokutu do 500 eur.

(4) Uložená poriadková pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení, ak v ňom nie je určená iná lehota splatnosti.

⁷⁾ § 8 až 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 8

Správne delikty

(1) Správneho deliktu sa dopustí právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá v obchodnom vzťahu dohodne vo svoj prospech neprimeranú podmienku uvedenú v § 4 ods. 2 až 4.

(2) Ministerstvo uloží pokutu za správny delikt od 1 000 eur do 300 000 eur.

(3) Ministerstvo spolu s pokutou určí lehotu na odstránenie neprimeranej podmienky.

(4) Ak odberateľ alebo dodávateľ v určenej lehote podľa odseku 3 neodstráni neprimeranú podmienku, ministerstvo uloží pokutu opakovane.

(5) Pri uložení pokuty ministerstvo prihliada na závažnosť protiprávneho konania, jeho následky a čas trvania.

(6) Pri opakovanom porušení tej istej povinnosti počas jedného roka môže ministerstvo uložiť pokutu až do dvojnásobku hornej hranice pokuty, a to aj opakovane.

(7) Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo o porušení povinnosti dozvedelo, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(8) Uložená pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení, ak v ňom nie je určená iná lehota splatnosti.

(9) Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.⁹⁾

(10) Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

§ 9

Prístup k informáciám o vykonaných kontrolách

Ministerstvo na svojom webovom sídle priebežne zverejňuje

- a) informáciu o počte začatých a o počte ukončených kontrol,
- b) informáciu o zisteniach porušenia zákona kontrolovaným subjektom,
- c) výrok právoplatného rozhodnutia ministerstva o uložení pokuty vydaného v správnom konaní.

§ 10

Prechodné ustanovenie

Ak zmluva uzavretá pred 1. januárom 2013 nespĺňa podmienky podľa tohto zákona, dodávateľ a odberateľ sú povinní ju uviesť do súladu s ním najneskôr do 28. februára 2013.

§ 11

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

§ 12

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2013.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Paška v. r.

Robert Fico v. r.

⁹⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

**Príloha
k zákonu č. 362/2012 Z. z.**

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 48, 23. 2. 2011).